

੩। ੫. ੫।

ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ

ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ

ਇਕ ਸਾਧਾਰਣ ਬੰਦੇ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਟੱਪਣੀ ਆਈ “ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਾਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਫੇਰ ਗੱਡੀਆਂ ਬੱਲੇ ਆ ਕੇ ਜਾਨ ਦੇਂਦੇ ਹਨ। ਅਮਥਾਗ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀਰੇ ਕਰਾਰ ਦੇਂਦੇ ਹਨ। ਅਥੇ ਉਹ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਟੋਟੇ-ਟੋਟੇ ਹੋ ਜਾਣੇ ਸਨ।

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਪੁਲਸ ਦਾ ਅਫਸਰ, ਜਿਹੜਾ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰੂਪਏ ਤਨਖਾਹ ਲੇਂਦਾ ਹੈ, ਉਹਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਨਹੋਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਲੇ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਅਮਨ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਰੱਖੇ।” ਇਸ ਅਫਸਰ ਦਾ ਇਕ ਹਮਾਇਤੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਅਫਸਰ ਜੇਕਰ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਮਾਨੋਚਾਹਲ ਵਰਗੇ ਪੱਤਰਨਾਕ ਦੱਹਿਸਤਗਰਦ ਪੱਤਮ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਤਰਨ ਗਰਨ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਅਮਨ ਵਾਲੀ ਹਾਲਤ ਹਾਥਿਮ ਹੁੰਦੀ ਤੇ ਉਥੋਂ ਹੀ ਹਾਜ਼ਰ ਇਕ ਸਾਧਾਰਣ ਸੰਦੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ ਕਿ “ਜੇਕਰ ਮਾਨੋਚਾਹਲ ਨੂੰ ਪੱਤਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਹਦੀ ਛਿਉਟੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਛਿਉਟੀ ਉਹਨੂੰ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਛੁੱਟੀ ਨਹੋਂ ਦੇਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਲੈ ਕੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ

ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਝੂਤੀਆਂ ਕਰੇ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਯਤੀਮ ਕਰੇ। ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਵਰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਵਾ ਦੇਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਹੁ-ਪਤਾ ਹੀ ਮਿਟਾ ਦੇਵੇ।” ਉਹਦੇ ਵੱਡੇ ਹਮਾਇਤੀ ਗੱਲ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਹ ਚਹੇਤਾ ਅਫਸਰ ਸੀ, ਸੰਘੂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸੰਘੂ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਦੱਹਿਸਤਗਰਦਾਂ ਨੂੰ ਪੱਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਾਂਭੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੋਰ ਅਫਸਰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਪਿੱਛੇ ਹੋ ਗਏ। ਗੱਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਦੂਜੇ ਅਫਸਰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਪਿੱਛੇ ਹੋਏ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਗੱਲ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ‘ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਗੱਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ

ਛੁਪੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਵਿਚ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਇੱਜ਼ਤ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਉਹ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਬਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਵੱਡੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਤੇ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲੈ

ਇਹ ਘਟਨਾ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਤਹਿ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਕਿਨੇ ਕੁ ਅਖਤਿਆਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਚੈਕ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਣਾ ਹੈ।

ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਆਉਂਦੀ ਹੀ ਰਹਿਣੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਆਰਥਕ ਨੀਤੀਆਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਹਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਬੇਚੇਨੀ ਆਉਣੀ ਹੀ ਆਉਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਬੇਚੇਨੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰਲੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਵਰਤਣਾ ਹੀ ਵਰਤਣਾ ਹੈ। ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵੀ ਕਰਨੀਆਂ ਹੀ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੁਲਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉੱਪਰ ਹੋ ਕੇ ਜਲਾਦਗੀਰੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ? ਇਸ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਹੱਲ ਲੱਭਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇ ਦੱਹਿਸਤਗਰਦਾਂ ਹੱਥੋਂ ਮਾਸੂਮ ਤੇ ਬੇਦੇਸੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਰੋਕਣੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੁਲਸ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਕਿਸੇ ਬੇਦੇਸੇ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਪਾਉਣੀ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਇਕ ਵੀ ਕਤਲ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਲਾਹਣਤ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਘੂ ਦੇ ਸਸਕਾਰ 'ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਆਏ ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਆਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸੰਘੂ ਇਕ ਮਸੀਹਾ ਸੀ ਪਰ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਗਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਜਲਾਦ ਸੀ। ਸੂਝਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਖਿੱਚੀ ਹੋਈ ਲਕੀਰ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਾਰੋਟੀ ਕਰੇ ਕਿ ਅਮਨ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਖੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਗਾਂ ਵਿਚ ਨਿਰਪੱਖ ਦਿਸਣ। ਸ੍ਰੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਘੂ ਦੀ ਮੌਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਤ੍ਰਾਮਦੀ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਵਿਚ ਹੀਰੇ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ।

ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਜੂਡੀਸ਼ੀਅਗੇ ਨੂੰ ਨਿਪੁਸ਼ਕ ਕਰਾਰ ਦੇਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਭੁਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਸਗੋਂ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜੋ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਅਖਤਿਆਰ ਦੇਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਅਖਤਿਆਰ ਸ਼ਕੂਆਮ ਕਤਲ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਅਖਤਿਆਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਜੱਜ ਬਣ ਜਾਓ ਤੇ ਆਪ ਹੀ ਜਲਾਦ ਬਣ ਜਾਓ। ਸਾਫ਼ ਹੈ ਸੰਘੂ ਨੇ ਜਲਾਦਾਂ ਵਾਲੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਉਹਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਲਾਹਣਤ ਪਾਈ ਹੈ। ਉਹ ਬੁਜ਼ਦਿਲਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਅਫਸੋਸਨਾਕ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਇਕ ਸਬਕ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਹੈ।